

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Західноукраїнського
національного університету
Микола ДИВАК

2025 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Дикого Ярослава Олеговича на тему
«Психологічне деталювання вчинку волонтерства»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія**

ВИТЯГ

із протоколу засідання фахового семінару кафедри психології та соціальної
роботи Західноукраїнського національного університету
від 10 листопада 2025 р., протокол № 3

ПРИСУТНІ:

завідувач кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук,
професор **Гірняк А.Н.**, професор кафедри психології та соціальної роботи,
доктор психологічних наук, професор **Фурман А.В.**, професор кафедри
психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор
Шандрук С.К., професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор
психологічних наук, професор **Фурман О.Є.**, професор кафедри психології та
соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор **Буняк Н.А.**, професор
кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор
Хазратова Н.В. (онлайн), професор кафедри психології та соціальної роботи,
доктор педагогічних наук, професор **Парфанович І.І.**, доцент кафедри

психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Бригадир М.Б.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Гірняк Г.С.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Надвинична Т.Л.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук **Ятищук А.А.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук **Пригула О.А.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Мудрак М.А.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Бугерко Я.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат філологічних наук, доцент **Задорожна О.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат філософських наук **Рудакевич О.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Шафранський В.В.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Кричківська О.В.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Ященко Е.М.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи **Підгурська М.В.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат соціологічних наук **Біскуп В.С.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Крупник З.І.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат юридичних наук **Романадзе Л.Д.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат юридичних наук, доцент **Яремко О.М.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, кандидат медичних наук **Пришляк В.І.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат економічних наук, доцент **Миколук С.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Сеник А.М.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Грішин Е.О.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Липка А.О.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Демків В.Г.**, старший

викладач кафедри, психології та соціальної роботи, доктор філософії **Антошків А.В.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Суходоля Ю.О.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи **Дикий Я.О.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи **Лазарук А.Ф.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи **Івахів Ю.І.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи **Крижановська А.В.**, старший лаборант **Москаль Г.Я.**, старший лаборант **Хомяк К.Г.**

ВІДСУТНІ:

доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Шаюк О.Я.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат економічних наук, доцент **Підгурська І.А.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи **Вальчишин О.С.**

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення кваліфікаційної роботи Дикого Ярослава Олеговича на тему «Психологічне деталювання вчинку волонтерства», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія щодо її рекомендації до захисту.

СЛУХАЛИ:

Доповідь дисертанта Дикого Ярослава Олеговича за темою кваліфікаційної роботи «Психологічне деталювання вчинку волонтерства», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Дикий Ярослав Олегович доповів про основні положення кваліфікаційної роботи, наукову новизну та найбільш значущі теоретичні і практичні результати дослідження, які виносяться на захист.

До дисертанта учасниками засідання були поставлені такі запитання:

Професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор Шандрук С.К.

1. У чому полягає сутність поняття «вчинок волонтерства» і чим воно відрізняється від традиційного психологічного аналізу явища волонтерства?

2. Які наукові підходи (філософські, психологічні, соціальні) стали методологічним підґрунтям дослідження психологічного деталювання?

Професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор Буняк Н.А.

1. Чи розмежовуєте ви поняття «деталь» і «подробиця» у контексті психологічного пізнання вчинку волонтерства?

2. В який спосіб виокремленні психологічні деталі засвідчують довершеність волонтерського вчинку?

Доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук Бугерко Я.М.

1. Опишіть структуру канонічного вчинку волонтерства, наведену у дисертаційній роботі, а також обґрунтуйте її концептуальні положення.

2. Які методи та психодіагностичні інструменти Вами використано для емпіричного дослідження вчинку волонтерства?

Старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук Притула О.А.

1. Як результати кваліфікаційного дослідження можуть бути використані у практиці підтримки волонтерського руху в умовах війни?

2. У чому полягає новизна запропонованого вами підходу до вивчення вчинку порівняно з уже відомими психологічними концепціями (наприклад, вчинковим підходом С. Рубінштейна, філософією вчинку Бахтіна чи психософією вчинку В. Роменця)?

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор Гірняк А.Н.

1. Як психологічне деталювання допомагає розкрити внутрішню структуру й ціннісно-сміслову детермінованість вчинку волонтерства як цілісного психосоціального явища?

2. Які перспективи подальших досліджень бачите у напрямі використання процедури психологічного деталювання? Чи можна застосувати цей підхід для вивчення інших видів вчинку або актуальних психосоціальних практик?

На усі поставлені запитання здобувачем було надано вичерпну відповідь.

ВИСТУПИЛИ:

Доктор психологічних наук, професор Фурман (науковий керівник) зазначив, що здобувачем Диким Ярославом Олеговичем повністю виконано освітньо-наукову програму за ступенем доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія, що підтверджено академічною довідкою аспірантури.

Кваліфікаційна наукова праця Дикого Ярослава Олеговича є комплексним науковим дослідженням особливостей психологічного вивчення психосоціального феномену волонтерства як вчинкового канону із задіянням процедури психологічного деталювання. Водночас у сучасному науково-психологічному дискурсі залишається недостатньо вивченою проблематика розмежування справжнього, автентичного волонтерського вчинку та його поверхових, формалізованих або утилітарно мотивованих проявів. Крім того, масове задіяння соціальних ресурсів до волонтерської діяльності, її динамічність і спонтанний характер актуалізують потребу в психологічному супроводі волонтерів, у запобіганні емоційному вигоранню та розвитку рефлексивної культури саморегуляції й самодопомоги.

Аналіз змісту дисертації дає аргументовані підстави констатувати високий рівень теоретичної та емпіричної обґрунтованості наукових положень. Дисертант використав широкий спектр філософських, загальнонаукових і спеціальних наукових методів, серед яких поняттєво-категорійний аналіз, структурно-функціональний, порівняльно-зіставний, системний і генетико-моделювальний способи пізнання. Теоретичні узагальнення дисертанта переконливо доводять, що вчинок волонтерства – це феномен, який інтегрує ціннісні, мотиваційно-вольові, самоактуалізаційні та рефлексивні компоненти.

Програма емпіричного дослідження вирізняється високим рівнем валідності та методичної вивіреності. Зокрема, для вивчення структурно-змістових характеристик вчинку волонтерства дисертантом застосовано методику «Портрет цінностей» (PVQ) Ш. Шварца, методику «Діагностики мотиваційної структури особистості» В.Є. Мільмана, тест вольових рис

особистості (ВРО), самоактуалізаційний тест (САТ) Е. Шострома, методику «Діагностика рефлексивності» А.В. Карпова та В.В. Пономарьової, а також авторський психодіагностичний інструмент «Психологічне деталювання вчинку волонтерства», який є унікальним психодіагностичним інструментом для якісного аналізу суб'єктивних смислів, інтрапсихічних процесів самоздійснення волонтера, що оприявнюються у ковітальних мікроподіях психологічного й психосоціального змісту.

Використання зазначеного комплексу методик уможливило холістичне вивчення та оцінку структурних і змістових параметрів учинку волонтерства, виокремлення особливостей його розгортання, встановлення унікального психологічного наповнення вчинкових компонентів. Водночас у ході дослідження було емпірично верифіковано авторську процедуру психологічного деталювання як способу аналізу, осмислення і тлумачення волонтерства як ковітальної події вчинкової повноти і психосоціального узмістовлення.

На теоретичному рівні дослідження спрямоване на розвиток категорійно-понятійного апарату психології вчинку, уточнення змісту понять «деталь» і «деталювання» в контексті вчинкової активності особистості, а також на створення нових наукових засобів вивчення складних психосоціальних явищ. Запропонована ідея психологічного деталювання як аналітичного способу виокремлення мікроподій і смислових акцентів у структурі волонтерського вчинку має значний евристичний потенціал стати універсальним інструментом для дослідження інших форм просоціальної активності.

Практична значущість результатів полягає у можливості використання авторського інструментарію у системі підготовки волонтерів, їх психологічного супроводу, профілактики емоційного вигорання та розвитку рефлексивної компетентності. Водночас запропоновані у дисертації рекомендації окреслюють науково виважений і практично ефективний шлях підтримки та розвитку волонтерів у різних модусах структурно-змістової довершеності вчинку. Вони інтенційовані на гармонізацію ціннісно-сміслової сфери, зміцнення

мотиваційно-вольового потенціалу, актуалізацію творчої активності та збереження рефлексивної здатності до самотворення, що загалом сприяє становленню зрілої особистості, зорієнтованої на альтруїстичне служіння й утвердження гуманістичних цінностей.

Основні положення та висновки, сформульовані у результаті дослідження, відображено в одинадцяти наукових публікаціях, зокрема чотирьох статтях у наукових фахових виданнях України із психології та семи публікаціях апробаційного змісту, висвітлених на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Аналіз опублікованих здобувачем наукових статей і тез доповідей на науково-практичних конференціях дає змогу констатувати належну повноту викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, в опублікованих наукових працях.

Структура, обсяги та зміст публікацій відповідають встановленим вимогам МОН України.

Отже, кваліфікаційна наукова праця Дикого Ярослава Олеговича на тему «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» є самостійним і завершеним науковим дослідженням, яке містить нові теоретичні положення, має значне практичне значення та розширює наукові уявлення про психологію вчинку та феноменологію волонтерства. Здобувач продемонстрував високий рівень професійної підготовки, володіння сучасним науковим інструментарієм і здатність до самостійного розв'язання складних теоретико-методологічних завдань психології.

За змістом, науковим рівнем, новизною, теоретичною і практичною цінністю отриманих результатів, а також за якістю їх оприлюднення, дисертація відповідає вимогам до наукових досліджень на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія, а її автор, Дикий Ярослав Олегович, заслуговує на присудження цього наукового ступеня.

Кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та

соціальної роботи Західноукраїнського національного університету Надвинична Т.Л. (рецензент), яка виокремила позитивні сторони кваліфікаційної роботи Дикого Ярослава Олеговича.

Дисертантом здійснено ґрунтовне теоретико-методологічне обґрунтування проблеми психологічного деталювання вчинку волонтерства. У роботі розкрито зміст і структуру вчинку волонтерства як цілісного психосоціального явища, визначено його канонічні складові та специфіку прояву у сучасному соціумі. Теоретично осмислено категорійну сутність понять «деталь», «подробиця» і «психологічне деталювання», обґрунтовано їх місце у системі пізнання вчинкових феноменів. У дисертації розвинено наукові уявлення про психологічну деталь одиницю аналізу вчинку волонтерства, а також аргументовано методичні засади його психодіагностики. Емпірично підтверджено ефективність застосування психологічного деталювання як логіко-аналітичної процедури для глибшого розкриття ціннісного, мотиваційного, самоактуалізаційного, діяльного і рефлексивного вимірів волонтерської діяльності.

Новизна отриманих результатів полягає у формуванні концепції психологічного деталювання як нового підходу до вивчення соціально значущих учинків людини. Практична значущість роботи виявляється у розробленні рекомендацій для волонтерів щодо підвищення усвідомленості, смислової насиченості та психологічної стійкості їхньої діяльності.

Отже, кваліфікаційна робота Дикого Ярослава Олеговича на тему: «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії (PhD). Враховуючи вищенаведене, вважаємо, що є всі підстави рекомендувати кваліфікаційну роботу до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 053 Психологія.

Кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психології

та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету **Притула О.А. (рецензент)**, наголосила на тому, що тематика, зміст, завдання, теоретична та практична значущість кваліфікаційної роботи Дикого Ярослава Олеговича презентують якісно новий підхід до вивчення повновагового вчинку волонтерства як у теоретичному, так і в прикладному аспектах. Причому на підґрунті здобутих під час психодіагностичного обстеження волонтерів, емпіричних даних, дисертантом розроблено практичні рекомендації щодо зреалізування волонтерської діяльності як повновагового вчинення. Подана робота за своїм науковим рівнем, одержаними результатами дослідження та розробленими пропозиціями відповідає вимогам, що ставляться до наукових робіт такого рівня, а відтак уможливорює її рекомендацію до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді.

Отже, кваліфікаційна робота Дикого Ярослава Олеговича на тему: «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії (PhD). Керуючись наведеними вище аргументами, пропоную рекомендувати кваліфікаційну роботу до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 053 Психологія.

Кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету Бригадир М.Б. (рецензент), яка зазначила, що представлена до рецензування дисертаційна робота «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» відзначається значним евристичним потенціалом, що проявляється у розкритті психологічних детермінант, структурних компонентів та етапів цілісного волонтерського вчинення як складного психосоціального феномена. Автором здійснено системне теоретичне і методологічне обґрунтування процедури психологічного деталювання вчинку волонтерства, яка оприявнює нові можливості для повновагового аналізу вчинкової активності людини в умовах

суспільної взаємодії та відповідального служіння.

Якісні характеристики кваліфікаційної роботи Дикого Ярослава Олеговича на тему «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» свідчать про її відповідність спеціальності 053 – Психологія, а також вимогам Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії (PhD). Враховуючи наукову новизну, теоретичну глибину, емпіричну обґрунтованість і практичну значущість отриманих результатів, є всі підстави рекомендувати дисертаційну роботу до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 053 – Психологія.

Кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету Гіряк Г.С. (рецензент), зауважила, що дисертантом емпірично досліджено волонтерство як учинковий акт і запропоновано критерії для типологізації чотирьох модусів зреалізування волонтерства відповідно до індивідуальних психологічних особливостей волонтерів, і до психологічних деталей, які встановлюють рівень повноцінності вчинку. Пропонована модусна структура волонтерського практикування відображає цілісність учинку, репрезентуючи рух-поступ від початкових форм задіяння, який характеризується найпростішими, часто зовні стимульованими, операціями, до найвищого рівня зреалізування цієї суспільно корисної і безоплатної діяльності, за якого волонтерство набує сенсожиттєвого значення й інтегрується у згармонізовану Я-концепцію особистості.

Зазначені автором формулювання новизни є точними і відповідають поставленим завданням та отриманим висновкам. Практична значущість роботи характеризується тим, що теоретичні й емпіричні здобутки чинного дослідження можуть бути впроваджені у професійну діяльність психологів-практиків, які взаємодіють із волонтерськими об'єднаннями, громадськими організаціями і благодійними фондами та здійснюють психологічний супровід волонтерів.

Отже, кваліфікаційна робота Дикого Ярослава Олеговича на тему: «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії (PhD). Враховуючи вищенаведене, пропоную рекомендувати кваліфікаційну роботу до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 053 Психологія.

В обговоренні кваліфікаційної роботи також взяли участь: д.психол.н., професор **Хазратова Н.В.**, к.психол.н., доцент **Мудрак М.А.**, к.психол.н., доцент **Бугерко Я.М.**, к.психол.н., доцент **Ятишук А.А.**, доктор філософії з психології **Демків В.Г.**, доктор філософії з психології **Крижановська А.В.**, доктор філософії з психології **Грішин Е.О.**

Учасники фахового семінару кафедри зазначили, що кваліфікаційна робота Дикого Ярослава Олеговича на тему: «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» виконана на актуальну тему. Дисертація відзначається належним рівнем наукової новизни, а пропоновані висновки та пропозиції є науково обґрунтованими. Наукові досягнення здобувача опубліковані у фахових виданнях та апробовані на науково-практичних конференціях.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

ПОСТАНОВИЛИ:

1. Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Дикого Ярослава Олеговича на тему «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» як такої, що відповідає встановленим до дисертаційної роботи вимогам.

2. Пропонувати Вченій раді Західноукраїнського національного університету прийняти висновок фахового семінару і затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради із захисту дисертаційної роботи Дикого Ярослава Олеговича.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Дикого Ярослава Олеговича,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії, на тему
«Психологічне деталювання вчинку волонтерства»**

*Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами
наукових робіт університету*

Актуальність теми зумовлена глобальними соціальними викликами сучасного суспільного повсякдення, зокрема посиленням волонтерського руху в умовах війни, соціальної нестабільності та нагальної потреби гуманітарної підтримки населення. Волонтерство сьогодні постає як багатовимірний психосоціальний феномен, що сутнісно охоплює зовнішні прояви активності та внутрішню трансформацію особистості в результаті зреалізування альтруїстичної взаємодії із суспільним довкіллям.

Аналіз сучасного стану наукової розробленості проблеми засвідчує наявність очевидних методологічних прогалин у психологічних дослідженнях волонтерства. Здебільшого в наявних наукових пошукуваннях простежується переважання функціонального і діяльнісного підходів до вивчення цього явища, які головню охоплюють мотиваційні чинники та окремі особистісні риси-якості волонтерів. Подібна пізнавальна оптика спричинює формування редукованих уявлень про феномен волонтерства, позаяк не враховує його вчинкову цілісність, що має власну смислову логіку розгортання. Недостатня увага до екзистенційного виміру досліджуваного явища як внутрішнього простору для самореалізації, самотрансценденції та смислотворення унеможливорює його усвідомлення як процесу всебічної особистісної трансформації, за якого ціннісно-смислова сфера особистості перебудовується через досвід служіння потребуючим. Відтак вакуальнюється потреба у доборі коректного методологічного підґрунтя із відповідним засобовим та інструментальним наповненням, які б уможливили всебічне вивчення

волонтерства й охоплювали феноменологічний, екзистенційний та вчинковий аспекти дослідження, забезпечуючи можливість осмислення волонтерства як інтегрального психосоціального утворення.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету на тему: «Психосоціальне деталювання суспільних та особистісних подій як технологія мислевчинання» (номер державної реєстрації 0123U104568).

Тему кваліфікаційної роботи затверджено на засіданні вченої ради Західноукраїнського національного університету 9.11.2022 року, протокол № 3.

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Мета дослідження: теоретичне осмислення, методологічне обґрунтування та емпірична верифікація процедури психологічного деталювання вчинку волонтерства як цілісного психосоціального феномену, що реалізується через систему взаємопов'язаних компонентів та етапів учинкового циклу.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання дослідження:

1. Висвітлити проблемне поле філософсько-психологічного обґрунтування деталі й деталювання в сучасній психології.

2. Аргументувати логіко-аналітичну процедуру психологічного деталювання.

3. Запропонувати концептуальну модель вчинку волонтерства.

4. Здійснити покомпонентне психологічне удетальнення вчинку волонтерства, а саме за логіко-канонічною спіраллю його структурно-функціональної побудови: ситуаційний, мотиваційний, діяльний і післядіяльний етапи особистісного здійснення.

5. Емпірично підтвердити ефективність покомпонентного психологічного деталювання вчинку волонтерства.

Об'єкт дослідження становить волонтерство як психосоціальний рух здійснення добровільної, добродійної, неприбуткової та вмотивованої діяльності, яка має суспільно корисний ефект.

Предметом дослідження є психологічне деталювання у логіко-структурній побудові вчинку волонтерства та його зосередження у центральній ланці – вмотивованому канонічному вчиненні.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у тому, що:
вперше:

- запропоновано понятійне уявлення про психологічну деталь інтелектуальними ресурсами міждисциплінарних узагальнень у мистецькому та науковому дискурсах і психологічному осмисленні, доведено її гносеологічну значущість як мікроподії унікального психологічного й соціального наповнення, себто суб'єктивно насиченого фрагмента когнітивного досвіду, який забезпечує смислотворення та рефлексію;

- обґрунтовано й імплементовано дослідницьку процедуру психологічного деталювання, що інтегрує аксіопсихологічні, мотиваційні, діяльні та рефлексивні засоби пізнання, їх психоемоційне забарвлення і суб'єктивну значущість, які слугують рушійною силою постановки вчинку та дають змогу виявляти приховані закономірності довершеного акту вчинення;

- емпірично досліджено волонтерство як учинковий акт і запропоновано критерії для типологізації чотирьох модусів зреалізування волонтерства відповідно до індивідуальних психологічних особливостей волонтерів, і до психологічних деталей, які встановлюють рівень повноцінності вчинку. Пропонована модусна структура волонтерського практикування відображає цілісність учинку, репрезентуючи рух-поступ від початкових форм задіяння, який характеризується найпростішими, часто зовні стимульованими, операціями, до найвищого рівня зреалізування цієї суспільно корисної і

безоплатної діяльності, за якого волонтерство набує сенсожиттєвого значення й інтегрується у згармонізовану Я-концепцію особистості.

подальшого обґрунтування набули:

- психодіагностичний інструментарій покомпонентного вивчення вчинкової структури волонтерства із використанням процедури психологічного деталювання, емпіричну доцільність яких було підтверджено у результаті дослідження;

- уявлення про волонтерство як ковітальну подію, що виходить за межі прагматичної соціальної дії й постає як екзистенційно значущий акт самотворення, внутрішньої трансформації й громадянської відповідальності особистості волонтера.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Кваліфікаційна робота Дикого Ярослава Олеговича містить чітку логічно побудовану структуру, що відповідає вимогам до характеру та змісту наукових праць. Якісний аналіз змісту дисертації підтверджує, що сформульовані наукові положення, висновки і практичні рекомендації є теоретично обґрунтованими та достовірними.

Валідність результатів дослідження забезпечується тим, що вони отримані автором у процесі використання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. У процесі наукового пошуку застосовувалися збалансовано відібрані методи, що уможливили гармонійне поєднання теоретичних, емпіричних і математико-статистичних способів вивчення феномену вчинку волонтерства.

Практичне значення роботи

Практичне значення отриманих результатів характеризується тим, що теоретичні й емпіричні здобутки чинного пошукування можуть бути впроваджені у професійну діяльність психологів-практиків, які взаємодіють із

волонтерськими об'єднаннями, громадськими організаціями і благодійними фондами та здійснюють психологічний супровід волонтерів. Водночас процедура психологічного деталювання має практичне застосування як у теоретичній, так і в прикладній психології, позаяк уможлиблює удетальнений аналіз ціннісного, мотиваційно-вольового, діяльного і рефлексивного компонентів ковітальних подій, а відтак сприяє поглибленому усвідомленню особистістю власного життєвого досвіду, його окремих ситуацій і подій.

Здобуті висновки стосовно психологічних характеристик волонтерів, які здійснюють повновагомий учинок волонтерства, а також щодо психологічних деталей, що детермінують цей вибір і його реалізацію, можуть стати підґрунтям для оновлення та конкретизації змістового наповнення навчальних і тренінгових курсів у закладах вищої освіти при підготовці майбутніх психологів за першим (бакалаврським) і другим (магістерським) освітніми рівнями. Передусім це стосується розроблення і викладання таких навчальних дисциплін, як «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Тренінг особистісного зростання», «Психологія особистості» і, крім того, інших навчальних модулів, що забезпечують формування професійних компетентностей психологів та їх подальшого фахового вдосконалення.

Змістове наповнення і результати дослідження відображено у навчальних та робочих програмах, дидактичних тестах, тренінгових заняттях із дисциплін «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Психологія особистості», «Тренінг особистісного зростання» у Західноукраїнському національному університеті (довідка від 24.10.2025 року №126-29/2428).

Результати дослідження також упроваджено у таких закладах вищої освіти та наукових установах: Національний університет «Одеська політехніка» (довідка від 25.08.2025 року №1361/138-06), Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя (довідка від 26.08.2025 року №2/28-1020), Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка (довідка від 31.10.2025 року №1215/26.04-33), Державний торговельно-економічний університет (довідка від 03.11.2025 року №2052/30-04).

**Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях
та особистий внесок у них автора**

Основні положення дисертаційної роботи викладені у 11 наукових працях, з яких: чотири статті у наукових фахових виданнях України, сім праць апробаційного характеру.

Статті у фахових наукових виданнях з психології:

1. Дикий Я. О. Психосоціальне деталювання як методологічна процедура. *Психологія і суспільство*. 2023. № 2. С. 75-83. (0,8 д.а.) DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2023.02.075>

2. Дикий Я. О. Модель емпіричного дослідження волонтерства як вчинкового канону. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія*. 2024. № 71. С. 27-44. (0,75 д.а.) DOI: <https://doi.org/10.34142/23129387.2024.71.02>

3. Furman A.V., Dykyi Ya. O. Goal setting as an act of intentionality in the motivational field of the volunteer deed. *Психологія і суспільство*. 2025. № 2. С. 111-118. (0,7 д.а. / авт. 0,35 д.а. авторський внесок: обґрунтовано, що цілепокладання як свідомісний акт інтенційності формує ядро мотиваційної структури волонтерського вчинку). DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2025.02.111>

4. Дикий Я.О. Психодіагностичні особливості психологічного деталювання діяльного компонента вчинку волонтерства. *Наукові інновації та передові технології. Психологія*. 2025. № 8. С. 1401-1416. (0,95 д.а.) DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\(48\)-1401-1416](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8(48)-1401-1416)

Публікації апробаційного характеру:

5. Дикий Я.О. Вчинок волонтерства як чинник суспільствотворення. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації: матер. Міжнар. науково-практичної конференції, в 2 т. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. Т.2. 244 с. С. 38-40 (0,15 д.а.)*

6. Дикий Я.О. Психологічне деталювання передситуаційного компонента вчинку волонтерства. *Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії*: матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції, Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 319 с. С. 253-255. (0,15 д.а.)

7. Дикий Я.О. Соціально-психологічні аспекти постання волонтерського руху в Україні. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації*: матер. XIX Міжнар. науково-практичної конференції. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 1046 с. С. 934-937. (0,18 д.а.)

8. Дикий Я.О. Мотиваційний компонент вчинку сучасного українського волонтерства. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації*: матер. II Міжнар. науково-практичної конференції. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 413 с. С. 345-348. (0,2 д.а.)

9. Фурман А.В., Дикий Я.О. Роль психологічної деталі у дослідженні стресових подій. *Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної освіти сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи*: матер. II Міжнар. науково-практичної конференції. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 242 с. С. 53-56. (0,2 д.а. / авт. 0,1 д.а. авторський внесок: запропоновано пізнавальний інструментарій вивчення стресових ковітальних подій).

10. Дикий Я.О. Психодіагностичний інструментарій психологічного деталювання вчинку волонтерства. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації*: матер. III Міжнар. науково-практичної конференції, в 2 т. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. Т.2. 237 с. С. 153-156. (0,2 д.а.)

11. Pitsun O., Dykyi Ya., Lysyk M., Sobchak A., Poperechna H., Konopliiska O. Comparative analysis of the value-semantic sphere of Ukrainian volunteers using AI. *The Secound International Workshop of Young Scientists on Artificial Intelligence for Sustainable Development: International Workshop of Young Scientists*, Ternopil-Skomorochy, May 8-9 2025. pp. 225-234. (0,5 д.а. / авт. 0,15 д.а. авторський внесок: здійснено добір і обґрунтування психодіагностичного інструментарію дослідження).

Текст кваліфікаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень за допомогою Інтернет-сервісу «StrikePlagiarism». За результатами перевірки, виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що кваліфікаційна робота Дикого Ярослава Олеговича на тему «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Основні положення та результати дисертації обговорювалися на міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях: «Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації» (м. Тернопіль, 4-5 листопада 2022 р.), «Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії» (м. Тернопіль, 28-29 квітня 2023 р.), «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації» (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.), «Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації» (м. Тернопіль, 3-4 листопада 2023 р.), «Трансформаційні процеси 0 20-21 червня 2024 р.), «Психосоціальні ресурси особистісного і соціального розвитку в епоху глобалізації» (м. Тернопіль, 1 листопада 2024 р.), «The Secound International Workshop of Young Scientists on Artificial Intelligence for Sustainable Development: International Workshop of Young Scientists» (Тернопіль-Скоморохи, 8-9 травня 2025 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації

Кваліфікаційна робота виконана українською мовою із дотриманням наукового стилю викладення змісту, характеризується цілісністю, смисловою завершеністю, логічною послідовністю розгляду питань, точністю та коректністю вживання спеціальної термінології, стислістю та об'єктивністю викладених основних матеріалів дослідження. Стил ь викладу наукових положень, результатів досліджень, висновків і рекомендацій є зрозумілим та

доступним до його сприйняття.

***Відповідність дисертації нормативно встановленим
вимогам та можливість подання до захисту***

Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну і практичне значення дослідження, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових працях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 03.05.2024 р. № 507) та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ЗУНУ, структурний підрозділ рекомендує подати кваліфікаційну роботу Дикого Ярослава Олеговича на тему: «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» за спеціальністю 053 Психологія до захисту в разову спеціалізовану вчену раду.

У результаті розгляду дисертації Дикого Ярослава Олеговича та повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛИЛИ:

1. Пропонувати Вченій раді університету затвердити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради призначити:

доктора психологічних наук, професора Гірняка Андрія Несторовича, завідувача кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Рецензентами:

доктора психологічних наук, професора Хазратову Нігору Вікторівну, професора кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

кандидата психологічних наук, доцента Бугерко Ярославу Миколаївну, доцента кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Опонентами:

доктора психологічних наук, професора Гуляс Інесу Антонівну, професора кафедри практичної психології Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича;

доктора психологічних наук, професора Ляш Оксану Павлівну, професора кафедри психології та соціальної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

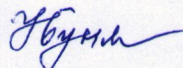
2. Рекомендувати разовій спеціалізованій вченій раді прийняти кваліфікаційну роботу Дикого Ярослава Олеговича на тему «Психологічне деталювання вчинку волонтерства» до захисту.

Головуючий на засіданні,

доктор психологічних наук,

професор, професор кафедри

психології та соціальної роботи

Надія БУНЯК